

Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland

bezoekadres
Churchillaan 11
Utrecht

postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

(tekst)telefoon
(030) 291 66 00

fax
(030) 297 01 11

e-mail
bureau@cg-raad.nl

internetadres
www.cg-raad.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
De heer E.M.H. Hirsch Ballin, minister
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Utrecht 15 september 2010
Kenmerk: 10-0655/A3.01/MK-mhg
Betreft: concept wetsvoorstel Integratiewet Awgb
Inlichtingen bij: Mevrouw M. Kroes, senior juridisch beleidsmedewerker

Geachte heer Hirsch Ballin,

Hierbij treft u het advies van de Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland (CG-Raad) inzake het concept wetsvoorstel Integratiewet Awgb.

De CG-Raad is bezorgd over de richting die in dit concept gekozen is. Er wordt vastgehouden aan de fictie dat het hier om een technische operatie gaat. Op een aantal punten echter wordt de rechtsbescherming van bepaalde groepen wel degelijk neerwaarts bijgesteld. Dit geldt in het bijzonder de rechtsbescherming die geboden wordt aan mensen met een (vermeende) handicap of chronische ziekte.

In plaats van zoveel mogelijk te harmoniseren en daarmee de toegankelijkheid van de wetgeving te verhogen is gekozen voor 'knippen en plakken'. Dit komt de consistentie van het geheel helaas niet ten goede.

Bij het ontbreken van de wil om de rechtsbescherming op de diverse gronden te stroomlijnen is het wellicht wijzer vast te houden aan verschillende wetten voor verschillende groepen. De CG-Raad zou dat betreuren omdat zo de kans wordt gemist om waar mogelijk te actualiseren en te harmoniseren.

De CG-Raad adviseert u de structuur van de wet zo in te richten dat de nieuwe wetgeving eenvoudig en duidelijk is. Een voorstel hiervoor treft u in bijgaand advies uitgewerkt.

Advies Integratiewet Awgb

“Als hoofddoel kan worden gezien de verbetering van de toegankelijkheid van de onderhavige wetgeving. De CG-Raad kan zich in deze doelstelling vinden. De versnippering in de gelijke behandelingswetgeving leidt volgens de Memorie van Toelichting niet alleen tot verminderde toegankelijkheid maar ook tot discussies over hiërarchie en (onbedoelde) verschillen in rechtsbescherming. Het is met name dit laatste aspect dat de vraag doet rijzen, waarom deze integratie-exercitie niet is aangegrepen om te komen tot uniformering van de normstelling.”

Met deze woorden begon het advies van de CG-Raad vijf jaar geleden. Ze zijn nog steeds actueel. Ook nu zijn het beschermingsniveau en de toegankelijkheid van de wetgeving voor CG-Raad richtinggevend bij het uitbrengen van dit advies.

Bij een ingrijpende exercitie als de integratie van alle gelijke behandelingswetgeving moeten meerdere Aanwijzingen voor de regelgeving in acht worden genomen. De CG-Raad vraagt in het bijzonder uw aandacht voor de Aanwijzingen 10, 47 en 48. Kort gezegd betreffen die de eenvoud, de duidelijkheid en harmonisatie van regelgeving.

Op alle drie deze onderdelen is nog winst te boeken. Voor wat betreft de structuur van de wet adviseert CG-Raad u heldere keuzes te maken, waarbij het risico van (onterechte) a-contrario redeneringen wordt uitgesloten. Door bijvoorbeeld in de artikelen 11, 12, 13 en 14 in het kopje te noemen dat die gelden voor de grond handicap of chronische ziekte kan een a-contrario redenering ten onrechte leiden tot de conclusie dat voor andere gronden op die beleidsterreinen geen rechtsbescherming geldt.

De discussies over hiërarchie en verhoudingen tussen verschillende wetten wordt in de voorgestelde structuur vervangen door die naar de verhouding en hiërarchie tussen artikelen. Als voorbeeld mag dienen de vraag naar de verhouding tussen de volksgezondheid in artikel 19 en de gezondheid in artikel 23. Zonder de vereiste harmonisatie in het wetsvoorstel gestalte te geven, is het zeer de vraag of de ‘integratie’ leidt tot verbeterde toegankelijkheid. De toegankelijkheid van de wetgeving is niet gebaat bij een operatie ‘knippen en plakken’. Als voorbeeld de vraag naar de verplichting tot rectificatie (artikel 39), geldt die alleen voor m/v?

Bij het handhaven van zo ongelijksoortige reikwijdte van de rechtsbescherming per grond is het raadzamer om de wetgeving te ordenen naar de gronden. Het nadeel hiervan is dat dit dwarsverbanden buiten beeld brengt, de toenemende vraag naar aandacht voor intersectionaliteit belemmert en veel dubbelingen in de tekst met zich meebrengt.

Naar terreinen gerangschikt wint de wet aan helderheid. Zeker wanneer aparte titels voor algemene en grondgerelateerde uitzonderingen worden opgenomen.

De wet zou er dan als volgt uitzien:

Definities

Algemene bepalingen

Verbodsbepalingen

Arbeid alle gronden

Beroepsonderwijs alle gronden

Primair en voortgezet alle gronden

Openbaar vervoer alle gronden

Wonen alle gronden

Goederen en diensten voor zover niet onder eerdere artikelen valt en met vermelding van gronden

Sociale bescherming voor ras

Uitzonderingen

Algemene uitzonderingen

Specifieke uitzonderingen per grond

Bijzondere bepalingen

Specifiek vanuit de grond handicap of chronische ziekte stelt de CG-Raad nog een aantal vragen. Deze komen voornamelijk voort uit de idee dat het hier een technische integratie betreft die niet ten koste mag gaan van het niveau van rechtsbescherming.

De in artikel 5 uitgesloten werking van de wet voor kerkgenootschappen en geestelijk ambt geldt niet in de WGBH/CZ. Ditzelfde geldt voor de in artikel 17 opgenomen uitzondering voor de persoonlijke levenssfeer. Vanwaar deze neerwaartse bijstelling van de rechtsbescherming?

In het concept is de aanduiding 'vermeend' geschrapt. De memorie gaat uit van de gelding van de wetgeving ingeval iemand het slachtoffer is van een praktijk waarin dit concept een rol speelt. De CGB echter heeft zich meermalen bediend van dit concept. Is hier geen sprake van vermindering van de rechtsbescherming? Waarom niet gekozen voor het opnemen van 'vermeend' voor alle gronden om dit uit te sluiten?

Actualisering behoeft het wetsvoorstel op grond van het arrest Coleman van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Het in dat arrest uitgewerkte leerstuk van discriminatie 'by association' verdient codificatie nu de wetgeving aangepast gaat worden. Ook hier met een voorkeur om dit op te nemen voor alle gronden.

10-0655/A3.01

-4-

Betekent de opname van de uitzonderingsmogelijkheid in artikel 19 (volksgezondheid) een achteruitgang in de rechtsbescherming voor mensen met een handicap of chronische ziekte?

In het kader van harmonisatie beveelt de CG-Raad u aan om het leerstuk 'doeltreffende aanpassing' van toepassing te laten zijn op alle gronden.

Hoogachtend,

A.A.R.G. Poppelaars,
Directeur.

In afschrift aan: internetconsultatie.nl